

Nr 39.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om befrielse från nöjesskatt för god barnfilm.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 220 av herr *Carl Albert Anderson* och fru *Svenson* samt II: 221 av fru *Andrén* m. fl. har hemställts, »1. att riksdagen måtte besluta nöjesskattebefrielse för god barnfilm under en försöksperiod av tre år; 2. att statens biografbyrå får bemyndigande att under försöksperioden bevilja sådan nöjesskattebefrielse, varvid statens biografbyrå skall samråda med barnfilmkommittén och barnfilmjuryn fortsätter att fungera som undersökningsorgan».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 221.

Enligt 7 § förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt, sådant detta författningsrum lyder enligt förordningen den 30 januari 1948 (nr 24), vilken trätt i kraft den 2 februari 1948, utgår nöjesskatt för biografföreställningar med 30 procent å bruttopriset för varje biljett, om biljettpriset icke överstiger en krona, och eljest med 30 procent av en krona och 45 procent av återstoden av biljettpriset. Nøjesskatten för biografföreställningar utgick före den 2 februari 1948 med 15 procent å biljettpriset om detta icke översteg en krona och eljest med 15 procent av en krona samt 30 procent av återstoden av biljettpriset. I samband med nyssnämnda skatteskärpning infördes i 2 § nöjesskatteförordningen den särskilda bestämmelsen, att nöjesskatten för biografföreställningar skall fördelas med tre fjärdedelar till staten och med en fjärdedel till vederbörande kommun. Denna fördelningsgrund medför att den genom skattehöjningen erhållna inkomstökningen i stort sett tillfaller statsverket.

I 14 § nöjesskatteförordningen stadgas, att nöjesskatt icke skall utgå, därest nöjestillställning med hänsyn till sitt innehåll är ägnad att tjäna vetenskapligt ändamål eller upplysnings-, undervisnings- eller uppfostrings-syfte. För biografföreställningar gäller den särskilda regeln, att skatt icke utgår för föreställning med film, vars visning enligt särskilt, före föreställningens hållande lagakraftvunnet förhandsbesked av statens biografbyrå förklarats vara ägnad att tjäna sådant ändamål eller syfte som nyss sagts.

Genom förordningen den 8 juni 1951 (nr 457) om särskilt bidrag till producent av svensk film har den svenska filmproduktionen beretts ett ekonomiskt stöd från statens sida i den formen, att staten till producent av svensk långfilm lämnar bidrag med 20 procent av de på visningen av sådan film belöpande statliga nöjesskatteintäkterna. Stödet utgår utan föregående behovs- eller kvalitetsprövning i det enskilda fallet. Förordningen i ämnet, vilken trädde i kraft den 1 juli 1951, har giltighet under fyra år eller alltså intill utgången av juni månad 1955.

I ett i december 1952 avgivet betänkande »Barn och film» (SOU 1952: 51) har 1949 års filmkommitté bl. a. föreslagit att staten skall stödja produktionen av svensk barnfilm genom produktionslån och nöjesskatteåterbäring. I sistnämnda avseende förordar kommittén att hela nöjesskatten, efter ansökan hos ett särskilt barnfilmråd, återbäres till producenten vid visning av filmer, som särskilt vänder sig till barn under 11 år, samt undantagsvis för andra barnfilmer, som bedöms vara av utmärkt förtjänst. Halva nöjesskatten föreslås skola återbäras till producenten vid visning av annan barnfilm, som bedöms vara rolig och lämplig för barn. Beloppet avses skola återbäras till producenten av svenska filmer på samma sätt som gäller beträffande den 20-procentiga nöjesskatterestitutionen. För utländska filmer skulle beloppet avsättas till särskilda ändamål under barnfilmrådets förvaltning.

Nämnda kommittébetänkande har remissbehandlats under våren 1953 och de däri innefattade förslagen är fortfarande föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

I de föreliggande *motionerna* har — i anslutning till en redogörelse för innehåll i 1949 års filmkommittés ovannämnda betänkande — anförts bl. a., att då kommitténs förslag ej torde kunna omedelbart realiseras det vore önskvärt, att en försöksverksamhet omedelbart komme till stånd under förslagsvis tre år. Man borde därvid bygga vidare på den praktiska försöksverksamhet, som redan bedreves av den sedan 1948 verksamma barnfilmkommittén, sammansatt av opolitiska och politiska kvinnoorganisationer samt lärar- och målsmanorganisationer. Den plats, som filmen hade bland barnens fritidssysselsättningar, och dess inverkan på barnens utveckling och fostran gjorde att man måste anse den vara ett vitalt samhällsproblem, vilket icke bara gällde städernas befolkning utan hela landets. Det vore därför av vikt, att man genom effektiv försöksverksamhet skaffade sig erfarenheter, som kunde ligga till grund för ett långtidsprogram på detta område. Barnfilmjuryn, som arbetade med bedömning av film på grundval av barnens reaktioner samt studerade filmpåverkan på barn i olika åldrar, vore ett arbetsorgan inom barnfilmkommittén. Kommittéförslagen samt barnfilmkommitténs strävan att få fram ett urval av god barnfilm hade redan inom filmproduktionen i landet åstadkommit ett intresse för att få fram bättre barnfilm samt förväntningar att få statligt stöd i dessa strä-

vanden. Det vore lyckligt, om möjlighet finnes redan nu att ta vara på detta positiva intresse hos produktionen genom att införa befrielse från nöjesskatt för god barnfilm. Granskningen och rätten att bevilja befrielse från nöjesskatt borde utövas av statens biografbyrå. Barnfilmjuryn borde därvid fortsätta att fungera och man borde tillgodogöra sig de erfarenheter, som barnfilmkommittén vunnit under sin verksamhet som bedömare av barnfilm.

Utskottet. Enligt förordningen om nöjesskatt utgår sådan skatt för biograf-föreställningar med 30 procent å bruttopriset för varje biljett, om biljettpriset icke överstiger en krona, och eljest med 30 procent av en krona och 45 procent av återstoden av biljettpriset. Nøjesskatten för biograf-föreställningar fördelas med tre fjärdedelar till staten och med en fjärdedel till vederbörande kommun.

I de föreliggande motionerna yrkas nöjesskattebefrielse för god barnfilm under en försöksperiod av tre år. Syftet med motionerna är att stimulera produktionen av sådan film och anknyter härutinnan till ett av 1949 års filmkommitté i december 1952 framlagt betänkande, »Barn och film», vari föreslås vidtagande av vissa åtgärder från statens sida för att främja tillkomsten av barnfilm. Såsom framgår av den tidigare lämnade redogörelsen har kommittén förordnat bl. a. medgivande av återbäring i viss ordning helt eller delvis av nöjesskatten för visning av filmer avsedda för barn. Motionärernas förslag åsyftar en försöksanordning i avvaktan på att kommittéförslaget kan förverkligas.

Utskottet vill till en början erinra om att skatt icke skall utgå för biograf-föreställning med film, vars visning enligt förhandsbesked av statens biografbyrå förklarats vara ägnad att tjäna upplysnings-, undervisnings- eller uppfostringssyfte. På grund härav kan redan enligt gällande bestämmelser befrielse från nöjesskatt i viss utsträckning meddelas även beträffande filmer avsedda för barn. Motionärerna synes emellertid åsyfta en väsentlig utvidgning av skattefriheten med sitt yrkande om nöjesskattebefrielse för god barnfilm. Utskottet finner dock att avsevärda tillämpningssvårigheter måste uppkomma, därest en nöjesskattebefrielse avgränsas på sätt yrkas i förevarande motioner.

Vissa statliga åtgärder i syfte att stödja filmproduktionen har på senare tid vidtagits. Enligt förordningen den 8 juni 1951 om särskilt bidrag till producent av svensk film bidrager staten till produktionen av svensk långfilm med 20 procent av den på sådan film belöpande statliga nöjesskatten. Bidraget avser samtliga svenska filmer och utgår utan avseende å filmens innehåll. Angivna förordning upphör att gälla med utgången av juni månad 1955, före vilken tidpunkt frågan om det statliga stödet åt svensk filmproduktion således skall upptagas till förnyat övervägande. Det torde få förutsättas, att de förslag om särskilt stöd åt barnfilmproduktionen, som framlagts i ovan nämnda kommittébetänkande, jämväl kommer att övervägas i detta sammanhang. Även om syftet med förevarande motioner är värt beaktande sy-

nes under sådana förhållanden ej böra förekomma, att riksdagen i anledning av motionerna nu tar ställning i en fråga, som är föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet avstyrker fördenskull motionerna.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 220 av herr Carl Albert Anderson och fru Svenson samt II: 221 av fru Andrén m. fl. om befrielse från nöjesskatt för god barnfilm icke måtte för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 april 1954.

På bevillningsutskottets vägnar:

FILIP KRISTENSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Heüman, Spetz, Gustaf Elofsson, Velander, Söderquist, Niklasson, Einar Eriksson, Damström, Snygg och fröken Ranmark; samt

från andra kammaren: herrar Kristensson i Osby, Orgård, Jonsson i Skedsbygd, Brandt, Allard, Strandh, Edström, fru Eriksson i Stockholm, herrar Anderson i Sundsvall och Asp.